

TIKUVCHILIKDA ZAMONAVIY JHOZLAR TANLASH - SIFATLI BUYUM ISHLAB CHIQRISHNING ASOSIY OMILI

*Farg`ona shahar kasb-hunar maktabi
tikuvchilik fanlari o`qituvchisi
Nosirova Dilafruz Akbarovna,
ishlab chiqarish ta`limi ustalari
Karimova Irodaxon Akbarovna
Mirzaqulova Irodaxon Nabiyevna*

Annotatsiya: Ushbu maqolada tikuv buyumlarini sifatli ishlab chiqarishda ishlatiladigan zamonaviy texnologiyalar va tikuvchilik jihozlari, ya'ni mashina va uskunalarni tanlash borasida fikr yuritiladi. Yuqori sifatli tikuv uskunalari ishlab chiqarishni takomillashtirishning ajralmas qismi hisoblanadi.

Kaliy so'zlar: kiyim-kechak, aholi, model, diain, mahsulot, shakl, madaniyat, samaradorlik, xizmat, korxonona.

Аннотация: В данной статье рассматривается выбор современных технологий и швейного оборудования, то есть машин и оборудования, используемых при качественном производстве швейных изделий. Качественное швейное оборудование – неотъемлемая часть совершенствования производства.

Ключевые слова: одежда, население, модель, диан, продукт, форма, культура, эффективность, услуга, предприятие.

Abstract: This article discusses the choice of modern technologies and sewing equipment, that is, machines and equipment used in the high-quality production of garments. High-quality sewing equipment is an integral part of improving production.

Key words: clothing, population, model, dian, product, form, culture, efficiency, service, enterprise.

O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligiga erishgach, mamlakat hayotida ishlab chiqarish kuchlarini yanada rivojlantirish, fan-texnika taraqqiyotini jadallashtirish, aholining turmush tarzini yaxshilashga qaratilgan ulkan ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar ro'y berdi va ro'y bermoqda. Bunga iqtisodiyotga kiritilgan yangi investitsiyalar va mavjud moddiy-texnika asosini modernizatsiya qilishdan tashqari boshqaruvning demokratik tamoyillarini kuchaytirish, korxonona, firma va ularga tenglashtirilgan ishlab chiqarish tuzilmalarining xo'jalik faoliyati bilan bog'liq mustaqillik doirasini kengaytirish, siyosatning iqtisodiyotdan ustunligiga barham berish, inson faoliyatining barcha soha va tarmoqlarida tashabbuskorlik, izlanish va hokazolarning rivojlanishi ham keng imkoniyatlar yaratmoqda. Tikish usulini tanlashdan oldin birinchi navbatda tanlangan kiyim modeliga muvofiq ishlab

chiqarishda qo'llanadigan ilg'or usullar o'rganiladi. Kiyim modelini texnologik ishlov berishda barcha tartib diqqat bilan nazorat qilingan mehnat sarfini kamaytirish va model sifatini yaxshilash uchun kerakli jihozlar hamda tikish uslubi tanlanadi. Asbob-uskuna va tikish usullarini mehnat unumdorligi va buyum sifat darajasini hisobga olgan holda tanlandi. Tikuv mashinalari konstruksiyasi, tashqi ko'rinishi va kinematikasi jihatidan juda xilma-xildir. Igna ipi va moki (chalishtirgich) ipining chalishishiga qarab moki baxyaqatorli mashinalar va zanjirsimon tikuv mashinalarga bo'linadi. Mashinalar vazifasiga ko'ra quyidagi gruppalariga bo'linadi: moki baxyali to'g'ri baxyaqator mashinalar; bir ipli zanjirsimon baxyali to'g'ri baxyaqator mashinalar; ko'p ipli zanjirsimon baxyali to'g'ri baxyaqator mashinalar; moki baxyali siniq baxyaqator mashinalar; petlya yo'rmaydigan yarim avtomat mashinalar; yo'rmash mashinalari; tugma va boshqa furnituralarni qadaydigan, operatsiyalar talonini chatadigan, puxtalaydigan va kalta choklarni tikadigan yarim avtomat mashinalar; yashirin baxyali mashinalar. Chet el firmalari mashinalar sinfini belgilashda ko'proq raqamlardan, kamroq harflardan, mashina variantlarini belgilashda raqamlardan yoki harflardan foydalanib, yoniga ishlab chiqaradigan firma yoki korxonaning nomini qo'shib yoziladi (masalan, Yaponiya «Juki» firmasining MO-816 kl.mashinasi). Keyingi vaqtlarda ilgari chiqarilgan mashinalarning sinfini saqlab qolishga, ularning variantlariga esa mashinaning 2 raqamidan boshlangan tartib nomeri qo'shilgan sinf nomeridan iborat belgilar berishga qaror qilindi. Orsha «Legmash» zavodi (OZLM) ham o'z mashinalariga shu yo'sinda quyidagicha belgilar qo'yadi: moki baxyali to'g'ri baxyaqator yuritadigan 97-A kl.mashinasi; ostki gazlamadan salqi hosil qiladigan 297 kl. mashinasi; andazalarni qirqishga mo'ljallangan pichoqli 397-M kl. mashinasi; materiallarni bir baxya uzunlikda suradigan 697 kl, mashinasi va hokazo. Rostov-Don «Legmash»zavodi (RZLM)tikish va yo'rmashga mo'ljallangan mashinalar ishlab chiqaradi va ularni bajariladigan ishning xarakteriga, shuningdek, vazifasiga ko'ra raqam va harflar bilan belgilab sinfifikatsiyalaydi (masalan,408-M, 408-AEM, 508-M kl. va hokazo). Hozirgi kunda O'zbekiston korxonalarida Germaniya va Yaponiya firmalarining tikuv mashinalari va boshqa texnologik uskunalari ham ishlatiladi. Butun bir texnologik protsess uchun chiqariladigan tikuvchilik uskunalari korxonaga aniq uchastkasiga (xom ashyo va furnitura skladlariga, tayyorlash-bichish uchastkalariga, baza uchaskalariga, tayyor maxsulot omboriga yaroqliligiga qarab va mexanizatsiyalashtirish darajasiga (Noavtamatik, yarim avtamatik va avtamatik) turlarga bo'linadi. Kiyimlarni ishlab chiqarish usullari, asbob uskunalarni tanlash bilan bog'liq. Tanlangan modellarni ishlab chiqarishda tikish tartibi belgilanadi, shundan kelib chiqib, korxonadagi sharoitiga qarab tikuv sexiga asbob-uskunalar joylashtiriladi. Har bir operatsiya vaqtini tahlil qilib, ishlov berish uchun ketadigan vaqtni mashinaning kichik mexanizatsiyasi, hisobiga kamayadi. Ip uzishni, lapka ko'tarish va tushirish, avtomatlarni yo'lga qo'yish va hokazo. Yangi kiyim detallarini

birlashtirishda tikish sifatiga va mustahkamligiga e'tibor berish, kiyimning tashqi ko'rinishini yaxshilaydi, sifatini oshirib, ishlab chiqarishga ketgan vaqtni kamaytiradi. Tikuv mashinalari asosiy va qo'shimcha mexanizmlardan tashkil topgan bo'lib, detallarni to'g'ri birlashtirish, ularni bir-biriga to'g'ri ketishi, baxyaqator hosil qilish va boshqa bir qancha funksiyalar jarayonida mexanizmlarning bir-biriga mos harakatlanishidan hosil bo'ladi. Gazlama xususiyatidan kelib chiqib ketma-ket ishlov berishni maxsus mashinalar yordamida parallel ishlov berish usuliga almashtirish natijasida ishlov berish uchun ketgan vaqt bir muncha qisqaradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Leigh, S. (2016). Learning to Sew Online: Exploring Learner Participation, Experience, and Outcomes in the Crafts.com Classroom. *Journal of Distance Education*, 30(2), 1-14.
2. Chui, C. K. (2020). Augmented Reality Learning in Textile and Clothing Education. In *Advances in Smart Technologies in Design, Manufacturing and Construction* (pp. 485-492). Springer.
3. Sahebzamani, F. & Mansori, S. (2017). Comparison of synchronous and asynchronous modes of distance education in Basic Hand Embroidery. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 6(4), 1-9.
4. Minamatov, Y. E. U. (2021). APPLICATION OF MODULAR TEACHING TECHNOLOGY IN TECHNOLOGY. *Scientific progress*, 2(8), 911-913.
5. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, H. K., & Sobirov, M. M. (2019). Development of a hybrid model of a thermophotogenerator and an empirical analysis of the dependence of the efficiency of a photocell on temperature. *Journal of Tashkent Institute of Railway Engineers*, 15(3), 49-57.
6. Горовик, А. А., & Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программ для обучения детей программированию на примере Scratch. *Universum: технические науки*, (8-1 (77)), 27-29.